

Posudek vedoucího diplomové práce Martina Ruska „Model tvorby motivačních prvků výuky chemie na SOŠ nechemického zaměření“

V úvodu naší spolupráce měl autor jen mlhavou představu o cílech své práce, měl však velmi dobrou orientaci v pedagogické a psychologické a didaktické literatuře související s touto prací. Navíc řadu poznatků a zkušeností získal na půlročním studijním pobytu ve Švédsku. Velmi dobře se také orientoval v probíhající školské reformě a znal většinu s tím spojených základních legislativních dokumentů. A první velký klad pro práci u Martina Ruska bylo, že si zvolil problematiku u nás prakticky nikým soustavně nestudovanou – výuku všeobecně vzdělávacího učiva chemické povahy na SOŠ nechemického zaměření. Navíc jeho snahou hned v začátku naší spolupráce bylo vytvořit takovou diplomovou práci, která nebude „jen“ spisem pro absolvování fakulty, ale která (i za cenu značného úsilí autora) přinese alespoň nějaké (byť dílčí) výstupy, které budou „neotřelé“ a některé dokonce i publikovatelné.

Je mi velkým potěšením, že mohu konstatovat, že po počátečním dílčím tápání je dnes před námi diplomová práce, jejíž části (jak je patrné i z přehledu literatury) byly publikovány a autor se také zúčastnil s příspěvky na dvou konferencích didaktiků chemie.

Diplomová práce vychází z několika šetření na velkém vzorku škol. Zjištěné výsledky z těchto šetření a rozsáhlá kapitola „Teoretická východiska“ byly pak odrazovým můstkem pro vlastní řešitelskou část práce – tvorbu příkladů motivačních prvků pro výuku učiva chemické povahy na SOŠ, kde jsou všechny přírodovědné předměty dotovány maximálně 6 vyučovacími hodinami.

Ve svém vyjádření se nebudu rozepisovat o jednotlivých částech celé práce. Jsou patrné už z jejího obsahu a přínos autora nejlépe ilustruje jeho 9 tištěných nebo elektronických publikací souvisejících s touto prací. A např. publikace na portálu rvp jsou dnes recenzovány dvěma recenzenty, podobně jako u řady publikací tištěných.

Předpokládám, že autor bude dále pracovat na dalších příkladech motivačních prvků pro tuto velmi početnou skupinu středoškoláků, a že tak přispěje (jak sám i uvádí) k větší efektivitě výuky všeobecně vzdělávacího učiva chemické povahy.

Práce je zpracována nejen fundovaně, ale naplňuje svým konkrétním obsahem aktuální požadavky školské reformy i školní praxe. Její obsah přesahuje úroveň běžné diplomové práce. I když by autorovi bylo možno vytknout několik překlepů a vynechaných slov, úroveň celé práce to jistě nemůže snížit.

Celkově splňuje posuzovaná práce veškeré požadavky na diplomovou práci (a v mnohém je podle mého názoru i překračuje), a proto tuto práci doporučuji k obhajobě a po úspěšné obhajobě jí navrhuji klasifikovat

výborně

Pro obhajobu uvádím tento podnět k diskusi:

- Je vhodnější v souvislosti s touto diplomovou prací hovořit o modelech tvorby motivačních prvků, nebo o příkladech tvorby motivačních prvků?

V Praze 3.5. 2010

PhDr. Václav Pumpr, CSc

**Dodatek k posudku na diplomovou práci Martina Ruska „Model tvorby motivačních prvků výuky chemie na SOŠ nechemického zaměření“
vzhledem k jejímu předložení pro rigorosní řízení na katedře chemie UK PedF
v roce 2011**

Hned v úvodu bych chtěl uvést, že posuzovaná práce byla už od začátku tvořena tak, aby v případě její úspěšné obhajoby jako práce diplomové, jí bylo možno podat i jako práci rigorosní. Práce byla už od začátku proto koncipovaná náročněji než se požaduje u běžných diplomových prací, a proto i rozsah činností M. Ruska byl značný. Také už v průběhu tvorby této práce autor souběžně publikoval řadu příspěvků s příslušnou tematikou a uskutečnil i první prezentace získávaných výsledků na konferencích didaktiků chemie.

Jak už jsem napsal ve svém posudku k diplomové práci, jde o práci mimořádně tematicky závažnou. V době svého vzniku představovala velmi seriózní pokus o komplexní zpracování tématu, v české chemické didaktické literatuře značně opomíjenému. Autor se tak mohl opřít hlavně jen o literaturu související s výukou přírodovědných předmětů a tedy i chemie na středních školách, kde se chemie vyučuje v mnohem větším rozsahu a dále samozřejmě o poznatky z obecné didaktiky, pedagogiky a psychologie.

Z posuzované práci nejvýše hodnotím 2. kapitolu „Analytická oblast“ (na zpracování i organizaci šetření velmi náročnou část), která přinesla mnoho zajímavých zjištění a její obsah byl prakticky celý publikován v různých tištěných nebo elektronických médiích, anebo v příspěvcích na domácích, ale i zahraničních konferencích. Velmi vysoko hodnotím i 4. kapitolu „Tvorba motivačních prvků výuky pro učivo chemické povahy na středních školách nechemického zaměření“. Autor zde nejen uvádí vlastní konkrétní náměty použitelné hned ve výuce, ale také jejich souvislosti s platnými školskými dokumenty i myšlenkovými operacemi Bloomovy taxonomie. Také část této kapitoly práce byla již publikována.

Celá práce je zpracována odpovědně a seriózně, její forma i obsah podle mého názoru odpovídají požadavkům na rigorosní práci, zvláště pak s přihlédnutím k tomu, kolik jejích částí bylo zcela nebo s menšími úpravami již publikováno v rámci poměrně rozsáhlé publikační činnosti M. Ruska, a proto doporučuji

posuzovanou práci přijmout a zahájit rigorosní řízení

V Šalmanovicích 25. 7. 2011

PhDr. Václav Pumpr, CSc.